

מבוא ליחידת ההוראה - מנהגי חג הפסח

כתבו: סיון יפין מלכה ודנית סירוטין

בהגיענו לחג האביב עולה השאלה אצל המורים בכלל ומורי החינוך המיוחד בפרט, כיצד ללמד את הנושא "שוב", מבלי לשעמם את התלמידים. עקב כך, ועקב הקושי של תלמידינו בזכירת והפנמת הנלמד, נדרשת מאיתנו יצירתיות והתאמה לעידן טכנולוגי זה, שהוא חלק בלתי נפרד מעולמם ל תלמידינו.

בחגים ישנה הזדמנות לתת ביטוי לשותפות התרבותית, דתית של העם היהודי במהלך ההיסטוריה בארץ ובתפוצות. ובחג הפסח ישנם ביטויים רבים: מנהגים, מסורת, ייחודיות ומסרים טמונים בסיפור ההגדה. כמו כן, חג הפסח טומן בחובו מסרים אנושיים וחברתיים רבים אשר רצוי וכדאי לקשר לעולמם של הילדים.

אחת המטרות המרכזיות ביחידה זו היא חשיפה למאגר סיפורי מורשת, אנו מקוות שזה יסקרן את התלמידים ויגרום להם להתעניין בסיפורי הדורות שלהם, היות ואותנו המאגר הצליח לשאוב ולשאול על סיפורי המורשת במשפחות שלנו. ביחידה זו אנו מקוות לתת למורים מגוון אפשרויות מעניינות ללימוד על חג הפסח. בנוסף, אנו רואות חשיבות רבה בהתפתחות למידה עצמאית וקבוצתית, ונותנות דרוור בבחירת התכנים עליהם יעבדו התלמידים. אנו מאמינות שכאשר התלמידים יבחרו את התכנים, הלמידה שלהם תיהפך למשמעותית ותפתח מיומנויות אקדמיות.

יחידת הוראה בנושא - מנהגי חג הפסח

פירוט התכנון	פירוט המרכיבים	
תרבות ישראל ומורשתו	תחום הדעת	
חינוך לשוני ותרבות ישראל ומורשתו	נושא בתכנית הלימודים	
חג הפסח - מושגים ומנהגים בחג הפסח ומיומנויות תמצות בחינוך הלשוני	נושא היחידה	
סיון יפין מלכה ודנית סירוטין	מפתחות היחידה	
גילאי 16 בחינוך מיוחד עם נכויות פיסיות מורכבות	שכבת גיל	
4 שיעורים – כל שיעור 45 דקות	משך היחידה	
1. בחגים ישנה הזדמנות לתת ביטוי לשותפות התרבותית, דתית של העם היהודי במהלך ההיסטוריה בארץ ובתפוצות. בכל חג ביטויים רבים ושונים: במנהגים במסורת, באורחות החיים וביצירה התרבותית לדורותיה. (רציונל תרבות ישראל ומורשתו) 2. תרגול יכולת תמצות תוך הבחנה בין עיקר לתפל, פיתוח יכולת עבודה לפי תבנית עבודה קבועה תוך הקפדה על התהליך. (רציונל חינוך לשוני) 3. פיתוח יכולות הבנה, הבעה בכתב ובעל פה של תכנים שנקראו על ידי התלמיד. (רציונל חינוך לשוני)	רציונל למורה	
שיעור ראשון: - הכרה וחשיפה למנהגי החג. שיעור שני: - הכרת האתר של הקשר הרב דורי, התנסות בחיפוש באתר - הבדלה בין סיפורים <u>רלוונטיים</u> לנושא לכאלה <u>שאינם רלוונטיים</u> (סיפור שאינו קשור לחג אך עולה מן החיפוש) - בחירת סיפור מתוך המאגר (ש.ב.)	רצף	

<p>שיעור שלישי:</p> <ul style="list-style-type: none"> - סימון מילים הקשורות בחג. - תרגול בכתיבת תמצית הסיפור (לפי ידע קודם) - חשיפה לאמצעים אינטראקטיביים בהם התלמידים יוכלו להציג את תוצריהם (פאוור פוינט, טייניטאפ, קהוט, אנסר גארדן, פאדלט) - חשיבה והכנה של אמצעי אינטראקטיבי להצגת תמצית הסיפור בפני תלמידי הכיתה. <p>שיעור הרביעי:</p> <ul style="list-style-type: none"> - פתרון בעיות שעלו בבניית התוצרים והצגת תוצרי התלמידים. 		
<p>שיעור ראשון :</p> <ul style="list-style-type: none"> - התלמיד יכיר ויחשף למנהגי ומושגי החג - שיעור שני : - התלמיד יכיר את האתר של הקשר הרב דורי, ויתנסה בחיפוש באתר - התלמיד יבדיל בין סיפורים רלוונטיים לנושא לכאלה שאינם רלוונטיים - התלמיד יבחר סיפור מתאים לנושא מתוך המאגר - שיעור שלישי : - התלמיד יסמן מילים הקשורות בחג - התלמיד יתרגל כתיבת תמצית לסיפור - התלמיד יחשף לאמצעים אינטראקטיביים - התלמיד יתכנן ויכין באמצעות אמצעי אינטראקטיבי את תמצית הסיפור - שיעור הרביעי : - התלמיד יעלה בעיות וקשיים שעלו בבניית התוצרים - התלמיד יציג את עבודתו בפני הכיתה 	<p>מטרות תוכן</p>	
<p>אפיקומן, הגדה של פסח, הגעלת כלים, חודש ניסן, ליל הסדר, סדר שני, מצות, עומר, קמחא דפסחא, שבת הגדול, שיר השירים קערת הסדר (זרוע, ביצה, מרור, חרוסת, כרפס, שלוש מצות), חמץ (בדיקת חמץ, ביעור חמץ, מכירת חמץ), שמות החג (חג הפסח, חג המצות, חג האביב, חג החירות).</p>	<p>מושגים</p>	
<p>איתור סיפור מתאים מתוך אתר הקשר הבין דורי, וכתיבת תמצית לסיפור תוך שימוש באמצעים אינטראקטיביים.</p>	<p>מיומנויות המאה ה-21 אוריינות מידע ומדיה</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Thinglink - Kahoot - מצגת שיתופית - טופס משוב שיתופי - Power point - Tinytap - Answer garden - padlet 	<p>מיומנויות תקשוב</p>	
<p>יכולת תמצות טקסט שמתפתחת במסגרת שיעורי חינוך לשוני. הכרות ויכולת בניית תוצרים טכנולוגיים שנלמדו בשיעורי מחשבים.</p>	<p>ידע קודם נדרש</p>	
<p>מתוך מאגר הסיפורים של הקשר הרב דורי. אתר הקשר הרב דורי - תחת חיפוש המילה "פסח"</p>	<p>חומרי למידה</p>	
<p>לפי בחירת התלמידים.</p>	<p>סיפורים ממאגר סיפורי מורשת</p>	
<p>לכל תלמיד אפשרות לבחור את מרחב הלמידה הנוח עבורו ואת הסיפור הנוגע אליו ומתאים לרמתו.</p>	<p>היענות לשונות</p>	
<p>תוצרים של תמצות הטקסט באמצעים האינטראקטיביים השונים.</p>	<p>תוצרי למידה</p>	
<p>טופס משוב אשר ימלאו בעקבות הפרזנטציה של חבריהם לכיתה. הערכת המורה לתהליך ולתוצר.</p>	<p>מחווון הערכה</p>	

מהלך השיעור - הראשון

זמן	תיאור הפעילות	מהלך ההוראה	
7 דקות	<p>התלמידים יסרקו את קוד ה-QR וישתתפו באופן פעיל בשיעור מוחין על חג הפסח.</p> <p>סיעור מוחין- פסח</p> <p>על התלמידים לסרוק את ה-QR הבא:</p> 	פתיחה	
25 דקות	<p>כל תלמיד יפתח את אתר קהוט, וישתתף בטרווייה על חג פסח. במקביל כל תלמיד ישים לב האם יש לו עוד מושגים שלא נשאלו עליהם בחידון, המושגים שלא הוזכרו ירשמו על הלוח.</p> <p>קהוט- גישה למורה</p> <p>קהוט- גישה לתלמידים (על המורה לתת לתלמידים את קוד המשחק)</p>	גוף השיעור	
13 דקות	<p>התלמידים יעתיקו את המושגים וכשיעורי בית יבנו בזוגות שאלה על כל אחד מן המושגים הללו.</p> <p>את השאלות יוסיפו למצגת השיתופית "חידון מושגים של חג הפסח"</p>	סיכום	
	רמת חשיבה מסדר גבוה של בניית שאלות, ויישום לאחר חשיפה לשאלון בכיתה.	יישום	
	החידון וסיעור המוחין יעשו באופן פרטני. שיעורי הבית יעשו בזוגות.	עבודה פרטנית / קבוצתית	
	עבודה במצגת שיתופית	העשרה	
	התלמידים צריכים לעבוד עם אייפדים / מחשב אישי / טלפון נייד על מנת להשתתף בחידון קהוט.	מעבדת מחשבים	
	בניית מצגת שיתופית "חידון מושגים של חג הפסח"	שיעורי בית	

מהלך השיעור - השני

זמן 	תיאור הפעילות	מהלך ההוראה	
15 דקות	פתיחת מצגת שיתופית . העברת החידון לתלמידים.	פתיחה	
20 דקות	המורה תחשוף את התלמידים לתכנית של הקשר הרב דורי ותדבר על המושג קיבוץ גלויות ועל שימור הזכרונות של הדור שהקים את המדינה. כמו כן תכיר להם את האתר ואת אפשרויות החיפוש. חיפוש מתוך מאגר וחיפוש חופשי. כל תלמיד יבחר נושא עליו הוא רוצה לחפש סיפור ויתנסה בכך במחשב. המורה תחלק את הכיתה ל2 קבוצות, כל קבוצה תקבל 2 סיפורים שהודפסו מראש מתוך האתר של הקשר הרב דורי. המשימה: על כל קבוצה לאתר את הסיפור שקשור לחג הפסח ולאתר את הסיפור שאינו קשור לחג הפסח. ולעלות את ההסברים לבחירתם על דף.	גוף השיעור	
10 דקות	כל קבוצה תציג את תמציות הסיפור ואת טיעוניהם לסיווג הסיפור (האם קשור לחג הפסח או לא). כל תלמיד בביתו יתנסה באתר של הקשר הרב דורי ויחפש סיפור שמצא חן בעיניו ברוח החג.	סיכום	
	התנסות בחיפוש באתר.	יישום	
	עבודה בקבוצות בדיון וסיווג הסיפורים. עבודה פרטנית בעת החיפוש באתר.	עבודה פרטנית/ קבוצתית	
	בניית מצגת, היכרות עם הקשר הרב דורי ומושגים חדשים.	העשרה	
	המצגת והיכרות עם האתר יוקרנו במקרה בכיתה.	מעבדת מחשבים	
	כל תלמיד בביתו יתנסה באתר של הקשר הרב דורי ויחפש סיפור שמצא חן בעיניו ברוח החג	שיעורי בית	

מהלך השיעור - השלישי

זמן	תיאור הפעילות	מהלך ההוראה	
10 דקות	כל תלמיד יקרא קריאה חוזרת של הטקסט שבחר ויסמן כמה שיותר מילים שקשורות בחג הפסח.	פתיחה	
20 דקות	התלמידים יכתבו תמצית לסיפור בכתב יד (ראו דרישות בשיעורי הבית). כמו כן, המורה תזכיר לתלמידים את האמצעים בהם השתמשו בעבר ויוכלו להשתמש גם לביצוע המטלה. (פאוור פוינט, טייניטאפ, קהוט, אנסר גארדן, פאדלט)	גוף השיעור	
15 דקות	תלמידים אשר סיימו לתמצת את הסיפור, יקריאו זאת בפני הכיתה. לאחר מכן, חבריהם לכיתה ישאלו שאלות אשר לדעתם הפרטים עליהם היו חסרים בתמצית. ובכך יוכלו להיעזר אחד בשני לתיקון התמציות. התלמידים יקבלו מבנה שעליהם להסתמך עליו לבניית תקציר הסיפור כשיעורי בית.	סיכום	
	התלמיד יבחר כלי אינטראקטיבי ויכניס לתוכו את תמצית הסיפור שבחר.	יישום	
	עבודה פרטנית – עבודה על הטקסט שהתלמיד בחר, סימון מילים הקשורות בחג ותמצות הסיפור.	עבודה פרטנית	
	עבודה באמצעים אינטראקטיביים באופן עצמאי.	העשרה	
	התלמידים יזדקקו למחשב בבית או בזמן שיעור מחשבים על מנת לכתוב את תמצית הסיפור באחד מהאמצעים שאליהם נחשפו.	מעבדת מחשבים	
	תמצות הסיפור באמצעות כלי אינטראקטיבי לפי התבנית: שם הסיפור, הכותב, הדמויות המרכזיות, תמצית הסיפור, צירוף תמונות רלוונטיות.	שיעורי בית	

מהלך השיעור - הרביעי

זמן	תיאור הפעילות	מהלך ההוראה	
10 דקות	התלמידים ישאלו שאלות ויעלו קשיים מתוך שיעורי הבית וההתמודדות על הכלי האינטראקטיבי.	פתיחה	
20 דקות	התלמידים ימשיכו את עבודתם במעבדת מחשבים ויעזרו במורה על מנת לסיים את המטלה.	גוף השיעור	
15 דקות	זמן להצגת תוצרים עבור התלמידים שסיימו את המטלה. לאחר כל מטלה, התלמידים ימלאו טופס משוב מכוון לכל יחידה. את המשובים יקבלו התלמידים שבנו את התוצרים בצורה מרוכזת. (תלמידים שלא יספיקו להציג בשיעור זה יציגו בשיעורים הבאים)	סיכום	
	התלמידים יעבוד בכלי אינטראקטיבי בהם בחרו ויחשפו לכלים אחרים באמצעות עבודות של חבריהם לכיתה.	יישום	
	בשיעור זה העבודה היא אינדיווידואלית ובחלקו קיימת גם הוראה פרונטלית.	עבודה פרטנית	

	עבודה בכלים אינטראקטיביים, מילוי <u>טופס משוב</u> .	העשרה	
	השיעור יתקיים במעבדת מחשבים.	מעבדת מחשבים	
	לסיים את המטלה.	שיעורי בית	